

BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
Generalno tajništvo

Broj: 05-50-1-2286/13
Sarajevo, 8.10.2013. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO: 09.10.2013			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj priloga
01-50-1-15-49		13	

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BiH

- Zastupnički dom -

SARAJEVO

PREDMET: Odgovor na zastupničko pitanje

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, na 65. sjednici održanoj 8.10.2013. godine, utvrdilo je Odgovor na zastupničko pitanje koje je postavio Mirsad Mešić, zastupnik u Zastupničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

U pravitku prosljeđujemo Odgovor radi njegovog dostavljanja zastupniku.

S poštovanjem,

GENERALNI TAJNIK
Zvonimir Kutleša

BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA

Broj: 05-50-1-2286/13
Sarajevo, 8.10.2013. godine

MIRSAD MEŠIĆ, poslanik u Predstavničkom domu Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, u nastavku 49. sjednice ovog Doma održane **08. jula 2013. godine**, Ministarstvu sigurnosti BiH je postavio poslaničko pitanje koje glasi:

„**Da li postojeći normativni akti i status koji ima Državni sigurnosni organ može garantovati dalju efikasnu zaštitu tajnih podataka Bosne i Hercegovine i tajnih podataka druge države, međunarodne ili regionalne organizacije?**“

Na postavljeno pitanje, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 65.sjednici održanoj 8. 10. 2013. godine, utvrdilo sljedeći

ODGOVOR

Zaštita tajnih podataka u Bosni i Hercegovini je kompleksna oblast i ista se ne može postmatrati izdvojeno izvan konteksta uključivanja Bosne i Hercegovine u EU i NATO integracije.

U postupku zaključivanja Sporazuma o sigurnosti informacija između Bosne i Hercegovine i Sjeveroatlanske ugovorne organizacije (NATO), koji je potpisan dana 16.03.2007. godine („Službeni glasnik BiH“ broj 76/07) i isto tako ratificiranog Sporazuma o sigurnosnim procedurama za razmjenu povjerljivih informacija („Službeni glasnik BiH“ broj: 2/06) između BiH i EU, a shodno Zakonskim propisima i podzakonskim aktima, je bio jedan od temeljnih razloga koji je inicirao da se donese **Odluka o određivanju Državnog sigurnosnog tijela** koje prati provedbu Zakona o zaštiti tajnih podataka i drugih propisa donesenih na temelju njega i o određivanju tijela za inforamtičku sigurnost prilikom prijenosa tajnih podataka.

Naime, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je donijelo Odluku o određivanju Državnog sigurnosnog tijela koje prati provedbu Zakona o zaštiti tajnih podataka i drugih propisa donesenih na temelju njega i o određivanju tijela za inforamtičku sigurnost prilikom prijenosa tajnih podataka („Službeni glasnik BiH“ broj 38/06), i tom je Odlukom određeno Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine kao Državno sigurnosno tijelo koje prati provedbu Zakona o zaštiti tajnih podataka i drugih propisa donesenih na telmelju njega i kao Državno tijelo za informatičku sigurnost prilikom prijenosa tajnih podataka.

Isto tako Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je donijelo Odluku o uspostavi Centralnog registra u kojem se vodi službena evidencija o izdatim dozvolama za sve osobe koje imaju pristupa tajnim podacima stepena „povjerljivo“, „tajno“ i „vrlo tajno“ („Službeni glasnik BiH“ broj 38/06). Ovom odlukom Centralni registar je uspostavljen u Ministarstvu sigurnosti Bosne i Hercegovine.

S tim u vezi Sektor za zaštitu tajnih podataka je od dana formiranja 2006. godine preduzimao planske organizaciono-tehničke i funkcionalne mjere na efikasnoj uspostavi NSABiH (Državni sigurnosni organ), kako bi u skladu sa Zakonom o zaštiti tajnih podataka vršio aktivnosti iz djelokruga rada Ministarstva.

Shodno navedenim Sporazumima o zaštiti tajnih podataka između NATO i Bosne i Hercegovine, EU i Bosne i Hercegovine predviđena je dinamika aktivnosti na uspostavi i funkcionisanju Državnog sigurnosnog organa.

A. ZAKONI

Zakon o zaštiti tajnih podataka (Službeni glasnik BiH broj: 54/05 i 12/09);
Odredbama Zakona o zaštiti tajnih podataka na više mjesta je određena nadležnost Državnog sigurnosnog organa, a u članu 75 stav (1) je propisano da Vijeće ministara BiH određuje državni sigurnosni organ koje prati provođenje Zakona i drugih propisa donesenih na osnovu njega. Isto tako, u ovom članu je i propisan djelokrug rada Državnog sigurnosnog organa. Pored navedenog u stavu (3) istog člana je propisano da će Vijeće ministara BiH odrediti organe za informatičku sigurnost prilikom prijenosa tajnih podatka.

U članu 62. propisano je da Vijeće ministara BiH donosi odluku o uspostavljanju Centralnog registra u kojem se vodi službena evidencija o izdatim dozvolama za sve osobe koje imaju pravo pristupa tajnim podacima stepena „povjerljivo“, „tajno“ i „vrlo tajno“.

S tim u vezi Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je donijelo Odluko o određivanju Državnog sigurnosnog tijela koje prati provedbu Zakona o zaštiti tajnih podataka i drugih propisa donesenih na temelju njega i o određivanju tijela za inforamtičku sigurnost prilikom prijenosa tajnih podataka („Službeni glasnik BiH“ broj 38/06), i tom je Odlukom određeno Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine kao Državno sigurnosno tijelo, koje prati provedbu Zakona o zaštiti tajnih podataka i drugih propisa donesenih na telmelju njega i kao Državno tijelo za informatičku sigurnost prilikom prijenosa tajnih podataka.

Također, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je donijelo Odluku o uspostavi Centralnog registra u kojem se vodi službena evidencija o izdatim dozvolama za sve osobe koje imaju pristupa tajnim podacima stepena „povjerljivo“, „tajno“ i „vrlo tajno“

(„Službeni glasnik BiH“ broj 38/06). Ovom odlukom Centralni registar je uspostavljen u Ministarstvu sigurnosti Bosne i Hercegovine.

Značajno je napomenuti da Državni sigurnosni organ vrši operativni i tehnički nadzor u oblasti zaštite tajnih podataka na svim institucijama i organima Bosne i Hercegovine, entiteta i ostalih nivoa državne organizacije Bosne i Hercegovine, čija nadležnost podrazumjeva postupanje po odredbama Zakona, odnosno čije su aktivnosti vezane za Centralni registar.

B. PODZAKONSKI AKTI

Iz djelokruga rada Sektora doneseni su podzakonski akti iz nadležnosti Vijeća ministara BiH, kako slijedi:

- Pravilnik o načinu i obliku tajnosti podataka, te fizičkim, organizacijskim, tehničkim mjerama i postupcima za čuvanje tajnih podataka („Službeni glasnik BiH“ broj: 97/06 od 05.12.2006. godine);
- Pravilnik o listi organa čiji su službenici i lica koja se prijavljuju za rad predmet osnovnog sigurnosnog provjeravanja („Službeni glasnik BiH“ broj: 97/06 od 05.12.2006. godine);
- Pravilnik o unutrašnjem nadzoru nad provođenjem Zakona o zaštiti tajnih podataka i propisa donijetih na osnovu Zakona („Službeni glasnik BiH“ broj: 97/06 od 05.12.2006. godine);
- Pravilnik o listi funkcionera koji imaju pristup tajnim podacima stepena interno i povjerljivo bez sigurnosne provjere i dozvole („Službeni glasnik BiH“ broj: 97/06 od 05.12.2006. godine);
- Pravilnik o načinu izdavanja dozvole za pristup tajnim podacima druge države, međunarodne ili regionalne organizacije („Službeni glasnik BiH“ broj: 97/06 i 18/11)

Osim podzakonskih akata Vijeća ministara Bosne i Hercegovine odnosno Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine je donijelo više podzakonskih akata, koji preciznije uređuju oblast zaštite tajnih podataka.

C. MEĐUNARODNI SPORAZUMI

Potpisanim međunarodnim Sporazum između Bosne i Hercegovine i Evropske unije o sigurnosnim procedurama za razmjenu povjerljivih informacija u Sarajevu, dana 05.10.2004. godine između Bosne i Hercegovine koju je predstavljalo Ministarstvo sigurnosti BiH i Evropske unije, isti je ratificiran 31.12.2006. godine na 86. sjedinici Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, a objavljen je u Službenom glasniku BiH, broj: 2/06 od 30.03.2006. godine, koji se primjenjuje na povjerljive informacije i materijale koji su dostavljeni ili razmjenjeni između ugovornih strana, kao i Sporazumom o sigurnosti informacija između Bosne i Hercegovine i Sjeveroatlanske ugovorne organizacije (NATO), koji je potpisan dana 16.03.2007. godine („Službeni glasnik BiH“ broj 76/07), Bosna i Hercegovina se između ostalog obavezuje da će čuvati i sprovoditi mjere zaštite nad informacijama i materijalima koje razmjenjuje sa navedenim međunarodnim organizacijama. Isto tako, u odnosu na Sporazum sa NATO-om Vijeće ministara BiH se obavezuje da će NATO-ov ured za sigurnost (NOS) obavijestiti koja sigurnosna institucija ima sličnu vrstu odgovornosti na državnom nivou BiH.

Ovo su veoma bitni dokumenti za Bosnu i Hercegovinu koji između ostalog omogućavaju razmjenu klasifikovanih dokumenta i to sa NATO-om do i uključujući nivo TAJNO, dok je sa Evropskom unijom omogućena razmjena klasifikovanih informacija nivoa INTERNO.

Stoga je važno napomenuti da su sve aktivnosti koje se odnose na implementaciju navedenih sporazuma pod nadzorom odgovarajućih sigurnosnih tijela EU i NATO-a, koji su i certificirali aktivnosti Državnog sigurnosnog organa za razmjenu klasificiranih informacija navedenim nivoom razmjene, što je za Bosnu i Hercegovinu veoma bitno i značajno i (preduvjet) za ostale aktivnosti koji se odnose na približavanje Bosne i Hercegovine EU i NATO integracijama, bez kojih Bosna i Hercegovina ne bi mogla preduzimati niti jednu aktivnost koja se odnosi na klasificirane informacije. Rad sa tajnim podacima je strogo formalan i ima standardizirane sigurnosne procedure koje se moraju održavati i poštovati.

Značaj zaštite tajnih podataka i ovih aktivnosti bitno je naznačiti i iz razloga što se na svakom sastanku zvaničnika BiH sa predstavnicima NOS NATO-a od strane NOS NATO ističe da bi bilo koja izmjena i dopuna Zakona o zaštiti tajnih podataka, ukoliko to BiH zatraži, zahtijevala davanje ekspertnog mišljenja o predloženim izmjenama i dopunama Zakona, kao što su to učinili i ranije prilikom pripreme samog Zakona, na koji način bi se osiguralo da Zakon potpuno i sistematično reflektira propise NATO-a, što je od posebnog značaja, s obzirom da je BiH MAP država (*uvjet*).

Isto tako, u svim izvještajima koji su dostavljeni od strane Inspekcijskog tima NOS NATO, koji inspekcije provodi svake dvije godine (*redovne*) navodi se *da su politike NATO-a, da DSO i tijela DSO-a NDA moraju biti centralizirana i da Državni sigurnosni organ (DSO) mora biti jedinstven, imati jedinstven paket pravila, sa punom nadležnošću DSO za nadzor nad zaštitom klasificiranih podataka na cijeloj teritoriji države i da DSO treba biti u potpunosti osposobljen za ispunjavanje svoje uloge Centralnog registra i nadzornog organa, a sve u cilju uspostave efikasnog sistema zaštite tajnih podataka u Bosni i Hercegovini.*

O svim ovim aktivnostima Državni sigurnosni organ Bosne i Hercegovine, u skladu sa Zakonom o zaštiti tajnih podataka, redovno izvještava Zajedničku komisiju koja vrši nadzor nad radom OSA BiH Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine, koja vrši i nadležna je za parlamentarni nadzor nad primjenom Zakona o zaštiti tajnih podataka. U ovim Izvještajima Državni sigurnosni organ naglašava aktuelne probleme u radu i probleme koji se odnosi na status Državnog sigurnosnog organa sa aspekta prava vršenja inspekcijskog nadzora. U ovim izvještajima je između ostalog navedeno:

- *Nepostojanje odgovarajuće izražene samostalnosti u radu Državnog sigurnosnog organa i nepostojanje adekvatnih ovlaštenja za postupanje, pogotovo po pitanju nadzornih aktivnosti, što bi shodno praksama i odlukama NATO-a i EU-a u stvari trebalo da predstavlja inspekcijски nadzor u oblasti zaštite tajnih podataka.*
- *Nepostojanje adekvatnih propisa koji su u potpunosti usklađeni sa NATO i EU odlukama i smjernicama iz gore navedenih oblasti zaštite tajnih podataka što u izuzetnoj mjeri otežava rad i postupanje DSO-a u praksi i na terenu, te u velikoj mjeri dovodi do nejasnoća u pogledu standarda koje propisuje NATO i EU u ovoj oblasti (ovdje posebno dolazi do izražaja dio koji se odnosi na sigurnosnog*

službenika i njegove dužnosti i ovlaštenja, sadržaj sigurnosnih upitnika, vrstu sigurnosnih smetnji, vrstu ili bar područja/oblasti koje obuhvataju određene vrste podataka koji trebaju da nose oznake tajnosti, vrstu i način vršenja nadzora u oblasti zaštite tajnih podataka i sl.).

- *Napostojanje redovnog i planskog izvještavanja Državnog sigurnosnog organa od strane institucija u kojima će biti smješteni budući podregistri (redovno i plansko izvještavanje Centralnog registra od strane podregistara).*

Shodno navedenim utvrđenim stanjima Državni sigurnosni organ je predlagao zaključke, koji su se između ostalih odnosili:

- na potpuno usklađivanju pravnih propisa iz oblasti zaštite tajnih podataka u Bosni i Hercegovini sa NATO direktivama i Odlukama EU iz ove oblasti;
- nadzorne aktivnosti u cilju implementacije Zakona o zaštiti tajnih podataka i podzakonskih akata donesenih na osnovu tog Zakona, te direktiva NATO-a i Odluka EU koje tretiraju ovu oblast, radi sagledavanja stanja u ovoj oblasti i preduzimanja odgovarajućih korektivnih mjera za otklanjanje uočenih nedostataka;
- na zaštitu tajnih podataka druge države, međunarodne ili regionalne organizacije i kontinuirano obezbjeđivanje kadrovskih, materijalno-tehničkih sredstava za osiguranje izvršenja ovih aktivnosti.

Pored navedenog, aktivnosti na zaštiti tajnih podataka u Bosni i Hercegovini su analizirani i na tematskim seminarima organiziranim od strane Državnog sigurnosnog organa u saradnji sa drugim relevantnim institucijama koje su neposredno uključene u zaštitu tajnih podataka i implementaciju Zakona o zaštiti tajnih podataka. Tako je dana 29. i 30. marta 2012. godine u Tesliću, u organizaciji Obavještajno-sigurnosne agencije, održan seminar (radionica) na temu "Sigurnosne provjere". Seminaru su prisustvovali: predstavnici Zajedničke komisije za nadzor nad radom OSA BiH, predstavnici Sektora za zaštitu tajnih podataka MS BiH, član Komisije za rješavanje žalbi u postupku sigurnosnog provjeravanja, predstavnik NUPI-a, službenici OSA BiH, zatim predstavnici Ministarstva odbrane BiH, Suda BiH, Tužilaštva BiH, SIPA-e, Granične policije BiH, IDDEEA-e, UIO, Službe za poslove sa strancima BiH, Direkcije za koordinaciju policijskih tijela BiH, MUP-a FBiH, MUP-a RS i Policije Brčko Distrikta.

Cilj seminara bio je ukazati na značaj sigurnosnih provjera, na specifičnosti i aktualne probleme u procesu provođenja sigurnosnih provjera, te zajedničkim doprinosom pokušati doći do prijedloga rješenja za unapređenje sigurnosnih provjera. Industrijska sigurnost je druga oblast Zakona o zaštiti tajnih podataka (ZOZTP), o kojoj se detaljnije razgovaralo i za koju se tražilo načina da se unaprijedi njeno provođenje.

Iako je oblast koju pokriva ovaj zakon, vrlo važna za stanje sigurnosti u Bosni i Hercegovini, konstatovano je da stepen primjene varira od institucije do institucije. Potrebno je intezivirati primjenu u svim institucijama, a naročito u institucijama koje kasne u dosadašnjoj primjeni. Usklađivanje i primjena ovog zakona je i jedan od uvjeta za Euroatlanske integracije. Tokom seminara doneseni su određeni zaključci, a neki od njih odnose se na:

- Izvršenje izmjene i dopune Zakona o zaštiti tajnih podataka;
- Usaglasiti ZOZTP sa drugim zakonima koji su relevantni za ovu problematiku;
- Donijeti Pravilnik o obavljanju sigurnosnih provjera;
- Izvršiti pripreme za primjenu industrijske sigurnosti;
- Ojačati saradnju i komunikaciju tijela koja učestvuju u procesu sigurnosne provjere;
- **Preciznije definirati ulogu DSO-a po pitanju inspeksijskih aktivnosti;** Ukoliko bi DSO imao preciznija ovlaštenja u inspeksijskom smislu (sa mogućnošću izricanja sankcijskih mjera) omogućilo bi bolje provođenje ovog zakona u svim organima i institucijama.
- Precizirati odgovornosti u institucijama i dr.

Na kraju bitno je napomenuti da je od strane Vijeća ministara BiH formirana Radna grupa za izradu prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti tajnih podataka, osnovana Odlukom Vijeća ministara o osnivanju Radne grupe za izradu prijedloga zakona o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti tajnih podataka, VM broj 103/12 od 12.jula 2012. godine ("Službeni glasnik BiH" br. 60/12).

Radna grupa je uspostavljena kao privremeno, međuresorno i stručno tijelo Vijeća ministara Bosne i Hercegovine sa zadatkom izrade Prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti tajnih podataka s ciljem usklađivanja sa EU i NATO direktivama u oblasti zaštite tajnih podataka i unapređenja sistema zaštite tajnih podataka u Bosni i Hercegovini. Članom 5. Odluke predviđen je rok od 60 dana za izvršenje zadatka. Radna grupa nije bila u mogućnosti da ispoštuje navedeni rok, te je o tome pravovremeno obavješten i Generalni sekretarijat Vijeća ministara Bosne i Hercegovine. Sa radom se počelo održavanjem prvog sastanka Radne grupe 18.09.2012. godine i u toku su dalje aktivnosti.

Sve naprijed navedeno odražava rad Državnog sigurnosnog organa. Izvještaji i postojeće analize su istovremeno problemi i izazovi u radu Državnog sigurnosnog organa. U interesu je Bosne i Hercegovine da postoje garancije za efikasnu zaštitu tajnih podataka, i to kako tajnih podataka Bosne i Hercegovine, tako i tajnih podataka druge države, međunarodne ili regionalne organizacije. Također, od efikasnosti rada Državnog sigurnosnog organa zavisi i rad drugih agencija i organa u BiH, pa sa samim efikasnim radom Državnog sigurnosnog organa direktno utječe na ukupnu sigurnost u Bosni i Hercegovini.